

భస్తుంటే." సుధాకర్ కంఠంలో కోపం తగలేదు.

"కళ్ళు సరిగా పెట్టుకొని నడిస్తే సరి : అది ఏచ్చి నిన్ను కరిచిందా? ఆ మూలగా వున్న పెట్టెమీద కెందుకు వెళ్ళావ్?"

"కళ్ళు మూసుకుపోయే వెళ్ళాను సరేనా? అయినా, ఆ వెధవ పెట్టి అవతల పారేస్తానుండండి!" సుధాకర్ అక్కడ నుండి విసురుగా వెళ్ళిపోయాడు.

"వెధవ గొడవనీ....రెండు రోజులకీ సారి ఈగొడవ " సావిత్రి సణుక్కుంటూ తన పనిమీద తిరిగి వంటింట్లోకి వెళ్ళి పోయింది.

అంతవరకు కోడలు, మనవడి సంభాషణ విన్న అన్నపూర్ణమ్మ చిన్నగా నిట్టూర్చు... మెల్లగా గదిలోకి నడిచింది. ఆ

గదికి ఒకవేపు మాత్రమే కిటికీ వుండడంతో ఆ గదిలో వెలుగు తక్కువే. ఆవిడ కళ్ళకు ఎడంచెయ్యి అన్ని పెట్టి ఎక్కడ వుందోనని చూసింది కళ్ళు చిట్టించి.

ఆ చీకట్లో ఒక్కడణం పెట్టె ఎక్కడ వుందీ కన్పించలేదు. తర్వాత ఓమూలగా విసిరేసినట్లు పడివున్న పెట్టి కన్పించింది

అన్నపూర్ణమ్మ త్వరగా అడుగులు వేసి ఆ పెట్టి దగ్గరకు చేరింది. నేలమీద చతికిల బడి ఆ పెట్టికు, సుధాకర్ తన్నడంవలన దెబ్బలేమయినా తగిలాయామోనన్నట్లుగా, ఆప్యాయంగా ఓసారి పెట్టినంతా తడిమి చూసుకుంది.

చెక్కలూడిపోయి, సొట్టలుపడిపోయిన ఆ పెట్టె ఎప్పటిలా గరుగ్గానే తగిలింది.

"ఆ పెట్టి దారికడంగా కాళ్ళకు తగి

లేలా పెట్టకపోలే, ఓ మూల పెట్టెకోరాదా బామ్మా!" అంది అప్పుడే రోపలకు వచ్చిన వసంత.

"మూల పెట్టక ఎక్కడ పెట్టానే : ఇంకెక్కడ పెట్టకోనే అమ్మా!" అంది అన్నపూర్ణమ్మ.

"ఎప్పుడూ యిదే గొడవ, క్రింద ఏముందీ వాళ్ళు చూసుకోరు. పోనీ ఆ పెట్టిని వదిలిపెట్టమంటే నువ్వు వదిలి పెట్టవు?" స్వరంలో విసుగు మిళాయింది అని అక్కడ నుంచి వెళ్ళిపోయింది వసంత.

అన్నపూర్ణమ్మ ఏమీ మాట్లాడలేక పోయింది. ఏదో ఆలోచిస్తున్నట్లుగా అక్కడే కూర్చుండిపోయింది.

నిజమే....ఈ పెట్టి గురించి వారానికి

హక్కుపెట్టి

కురగా (మోచర్ల) జయకృమల

రెండుసార్లయినా ఇంట్లో ఏదో రకంగా గొడవ జరుగుతూంది. ఎప్పటికప్పుడు మనవలు, మనవరాళ్ళు ఆ పెట్టెను బయట పారేయ్యటానికి సిద్ధపడుతూంటారు. అన్నపూర్ణమ్మ మనసు విలవిల్లాడిపోతుంది నిజంగా ఎక్కడ ఆ పెట్టె పారేస్తారోనని, "బాబ్బాబ్బా! ఆ పెట్టె పారేయ్యకండి, నాయనా!" అంటూ బ్రతిమాలుకుంటుంది. "ఆవిడ పెట్టెగురించి మీకెందుక్కలా!"

ప రి చ య 0

జననం కృష్ణాజిల్లా కోరుకొల్లు గ్రామం.

ప్రస్తుత నివాసం బొంబాయి. అర్థగృహిణి అందరూ సాహిత్యాభిమానులు. ఇంట్లో ముందు నా నవలలు, కథలు చాలా ప్రచురించబడ్డాయి. మంచి రచనలు చెయ్యాలన్నది నా ఆశయం.

“ఆంధ్రజ్యోతి” వారపత్రిక నవలా ప్రయత్నాన్ని నవలల పోటీలో ఒక నవల ఎన్నుకొని, యిప్పుడు కథల పోటీలో నా కథకు బహుమతి యిచ్చిన “ఆంధ్రజ్యోతి” సంపాదకులకు నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు.

శేషేంద్రశర్మ, తిలకల కవిలలు, ఇచ్చాపురపు జగన్నాథరావుగారి కథలు, యిండుమూరి వీరేంద్రనాథ్ గారి రచనలు నాకు యిష్టం. ప్రస్తుతం నా గురించి తెలియజేయవలసిందింటే కన్న వీమీలేదు.

—తురగా (వెనాచర్ల) జయన్యామల

అంటూ సావిత్రి సిల్లల్ని కేకలేస్తుంది. “ఎందుకేమిటమ్మా? రేకు లూడిపోతున్న ఆ పెట్టె ఎందుకూ? చూడక కాళ్ళకి తగిలినా, చేసినా చెక్కులూడిపోతున్నాయి మాకు : బట్టలు దానికి పట్టుకొని ఎన్ని చిరగలేమా? అయినా దేనికది వూడిపోతున్న ఆ డొక్కు పెట్టెని పట్టుకొని వేలాడడం ఎందుకు? అది ఆవతల పాతెయ్యమను : దానిబదులు కొత్తది కొనిస్తాం!” అంటూ విసురుతాడు సుధాకర్. సుధాకర్ మాటల్లోనూ నిజం లేకపోలేదు. నలభయి సంవత్సరాల క్రిందటి ఆ పెట్టె బాగా పాతబడిపోయి, ఘుప్పపట్టి

పెచ్చులూడిపోతోంది. ఎక్కడి కక్కడ సొట్టలు పడిపోయి, రెక్కలూడిపోవడానికి సిద్ధంగా వుంది. పొరపాటున దానికి ఏ గుడ్డలు తగిలినా చిరిగిపోవడం ఖాయం. ఆ గదిలో ఒక పక్కగా పెట్టుకుంది ఆ పెట్టెని అన్న పూర్ణమ్మ. ఓ సారి సుధాకర్ ఎందుకో గదిలోకి వెళ్ళి దేని కోసమో వెతుకుతున్నాడు. క్రింద నున్న పెట్టెను అతను చూసుకోలేదు. పెట్టెకు ఓ పక్కగా వూడిపోయిన రేకు సుధాకర్ పాదాన్ని బాగా లోతుగా కోసుకుపోయి. రక్తం చిమ్మింది.

ఆంధ్రజ్యోతి సచిత్ర వారపత్రిక

సుధాకర్ కి బాధ కంటే కోపం ఎక్కువగా వచ్చింది. దాంట్ రెండు చేతులతోను ఆ పెట్టెను అమాంతంగా ఎత్తేసి “అవతల పారేస్తాను. ఈ డొక్కు పెట్టెని!” అంటూ విసురుగా పెరటి వేపు వెళ్ళాడు.

వెనకాలే సావిత్రి వెళ్ళి. “ఒరేయ్. నీకెందుకురా అది : అది అవతల పారేస్తే ఆ ముసలా విడ బాధపడుతుందిరా!” అంటూ కొడుక్కి అడ్డు వెళ్ళింది.

“ఆ! పడుతుంది బాధ : కాలుచూడు ఎంతలా చీరుకుపోయి నెత్తురు వస్తూంది..” సుధాకర్ పాదంపై తల్లికి చూపించాడు.

నిజమే! అంగుళం మేర బాగా చీరుకుపోయి, రక్తం అధికంగా ప్రవహిస్తూంది.

“అయ్యయ్యా!” అంటూ సావిత్రి సుధాకర్ కాలికి గబగబ ఇంత కాఫీపొడి

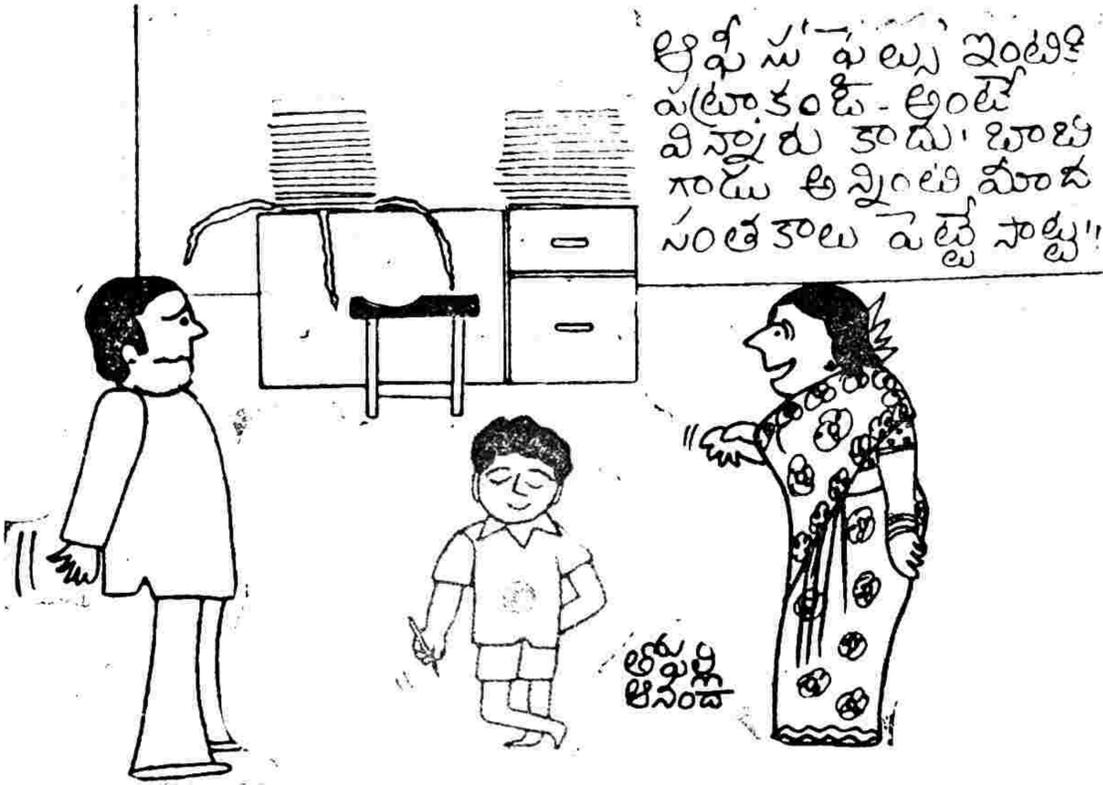
మాటల పందెం

అమెరికాకు ఒకప్పుడు అధ్యక్షుడుగా వున్న “కూరెడ్డి” మహాశయుడు, అమిత మితభాషి. ఒక అమెరికన్ స్త్రీ, ఆయనచేత ఎక్కువగా మాట్లాడిస్తానని పందెం వేసింది. ఆమె ఆయన నొక విందులో కలుసుకొని “అధ్యక్షా! మీచేత, అధమ పక్షం, మాట మాటలై నా మాట్లాడించ గలనని నా మిత్రులలో పందెం వేశాను” అన్నది. “నీకే ఓటమి” అన్నాడాయన ముక్త సరిగా.

టైమ్ సెన్స్

రాజకీయవాది, వుపన్యాసం ముగిస్తూ - “క్షమించాలి చాలానేవు మాట్లాడాను. వాచీ యింటిదిగ్గర మరచిపోయాను. “వాచీ లేకపోతే పోయింది. నీ వెనక గోడ మీద క్యారెండులు వుందిగా!” అదై నా చూడ కూడదూ” అని సభలోనుంచి కేక.

—జె. రాఘవేంద్రరావు, గుడివాడ

తెచ్చి, అద్దించి రక్తస్రావాన్ని అరికట్టడానికి.

“ఏదో చూసుకుని నడవాలిగాని, వసువులు బయట పారేసుకుంటారా! ఏమిటో ఆ ముసలావిడ చాదస్తం. ఆవిడ ప్రాణాలన్నీ ఈ పెట్టెలోనే వున్నట్టుగా బాధపడి పోతుందావిడ. నేనోమూల పడేస్తాను గాని యిలా యివ్వు!” అంటూ మంచిమాటలతో కొడుక్కి నచ్చచెప్పి ఆ పెట్టె తిసికెళ్ళి గదిలో ఓ మూలగా పెట్టింది సావిత్రి.

ఇంకోసారి అలాగే జరిగింది. చిన్న మనవరాలు కుసుమ తన పుట్టిన రోజున కొత్తగా కుట్టించుకున్న పట్టులంగా వేసుకుని, ఎందుకో ఆ గదిలోకి వెళ్ళి పరుగెత్తుకువస్తూంది బయటికి. కాని

బి ప రి చ యం

నాకు రాజకీయాలు ఆపే తెలివు
అధికారంలో వున్న వాళ్ళ పేర్లు తప్ప.
నెహ్రూతో మొదలెట్టి వారంలో రోజుల్లా నెలల పేర్లలా
టకటకా ఎన్ని సార్లయినా చెప్పేయ గలను.
నేను యిండియన్ని నల్లటిదాన్ని మలబార్ లో పుట్టాను
మూడు భాషలు మాట్లాడా రెంటిలో రాస్తా
ఓ భాషలో కలలు కంటా
ఏమీ యింగ్లీషులో రాయకు నీ మాతృభాష కాదది.
అన్నారు వాళ్ళు
అయ్యా విమర్శకులూ స్నేహితులూ చుటాలూ
నన్ను నా మానన వొంటరిగా వదిలేయండి
నా యిష్టవచ్చిన భాషలో నన్నెందుకు మాట్లాడనీరు
నే మాట్లాడే భాష నాది-నాదవుతుందది
ఆ వంకర్లు ఆ విచిత్రాలు-అన్నిటితో నాది-నాదవుతుంది
అది వో సగం ఇంగ్లీష్, వో సగం యిండియన్ —
చిత్రంగానే వున్నా దాని నిజాయితీ దానిది
నాలా దానికీ వో వ్యక్తిత్వం వుంది
గ్రహించరేవయ్యా మీరిది
నా సంతోషాలు కోరికలు ఆశలూ అన్నీ గొంతెత్తుతాయి దాంట్లో
కాకులకి అరుపులా సింహాలకి గర్జనలా
నా భాష నాకు
అది మానవ భాష
చూచే వినే మనసు చైతన్యవంతమైన మనసు
అక్కడెక్కడో కాదు యిక్కడంటే యిక్కడే వున్న మనసు
భాష అది.
కాదది తుఫానులో చెట్లది వర్షాకాల మేఘాలది వర్షానిది
శవాన్ని దహించే మంటల పొంతనలేని ఫెళపెళల
విటి గుడ్డి భాష కాదది.
నేనో చిన్న పిల్లని-తర్వాత నేను పెద్దదాన్నయ్యా నన్నారు.
పొడుగు ఎదిగాను, కాళ్ళు కండ పట్టామ్
ఒకటి రెండు చోట్ల వెంట్రుకలు మొలిచాయ్
మరింకేం అడగాలో తెలిక నేను ప్రేమ నడిగినప్పుడు
అతను ఓ పదారేళ్ళ పడుచుని గదిలోకి లాక్కుని
తలుపులు బిగించాడు.
అతను నన్నేం చావగొట్టలా కాని
నా స్త్రీ శరీరం నజ్జు నజ్జు అయిపోయి నట్టని పించింది
నా రొమ్ములు, గర్భం నన్ను అణగదొక్కాయి-బరువుతో
కుంగిపోయాను - జాలి పడేట్టు,
ఓ చొక్కా, మా అన్నాయ్ పంట్లాం తొడుకున్నా,
జుట్టు కత్తిరించుకున్నా.
నా స్త్రీత్వాన్ని పట్టించుకోడం మానేశా,
ఏమీ ఏవిటది చీరకట్టుకో ఆడపిల్లలా వుండు
భార్యలా వుండు అన్నారు వాళ్ళు

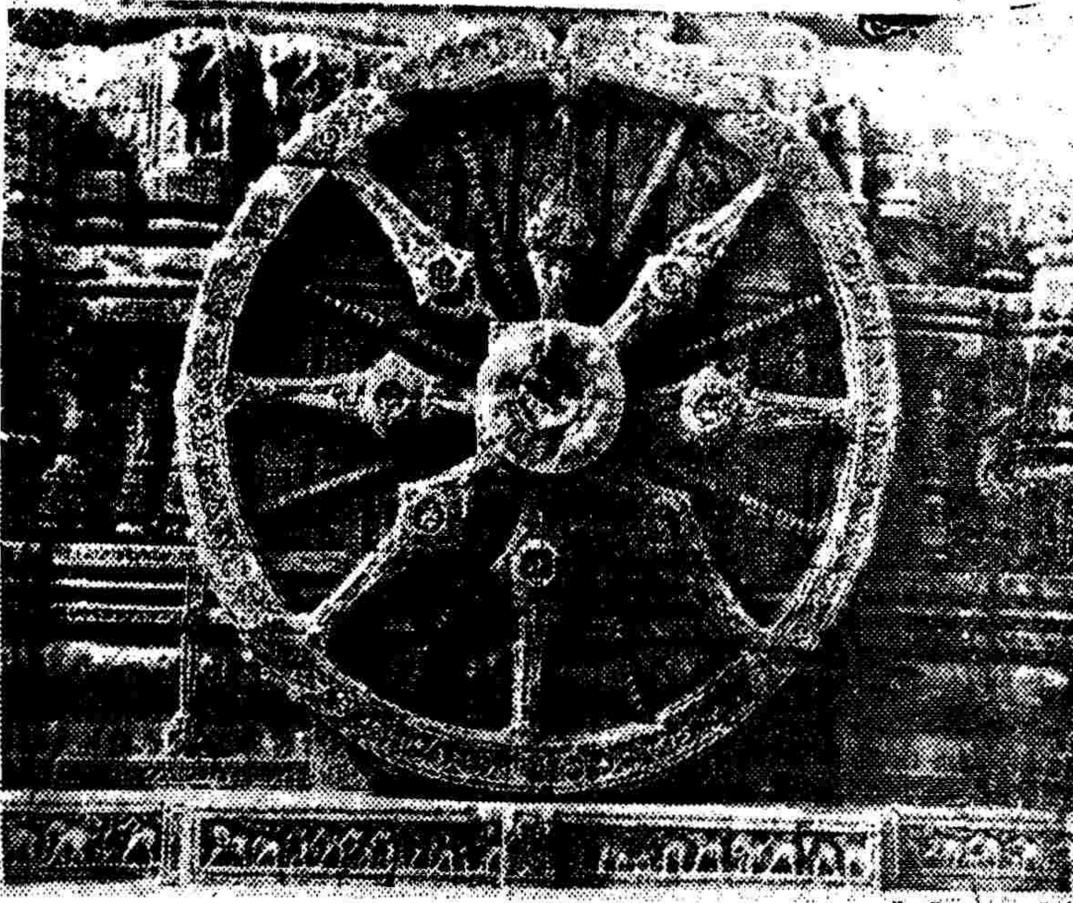
ంచయ్యితి కమలాదాస్

అల్లిక పనుల అమ్మాయివికా వంటమనిషివికా
పనివాళ్ళకి పేచీదానివికా
ఇమిడిపో - ఊఁ యిముడు - యిమిడిపో
నలుగురితో నారాయణా - ఊఁ - ఇమిడిపో
కేకలేశారు వర్గ విభజన ప్రవీణులు
అలా గోడలమీద కూచోకు లేసుతెరల కిటికీల్లోంచి
అలా చూడకు.
అమీగా వుండా. లేదూ, కమలగా వుండు
మాధవీ కుట్టిగా వుండు-మరీ మంచిది,
ఓ పేరు, ఓ పాత్ర ఎంచుకోవాల్సిన సమయం యిది.
కల్లబొల్లి ఆటలు ఆడడం మరింక ఆపెయ్
స్కి-జోఫెర్నియా గట్రా వద్దు కామినీ పిశాచిలా వుండొద్దు
ప్రేమలో దెబ్బతించే అలా గట్టిగా యిబ్బందిగా ఏడ్వకు.
ఓ మగాణ్ణి కలుసుకున్నా. ప్రేమించా.
అతనికి ఓ పేరంటూ యేం లేదు
ఆడదాన్ని కోరే ప్రతిమగాడే అతను
ప్రేమని కోరే ప్రతిస్త్రీలా-నేను
అతనిలో నదుల ఆకలి పరవళ్ళు
నాలో సముద్రాల నిరంతర నిరీక్షణ
ఎవరు నువ్వు ఎవరు నువ్వని ప్రతి మనిషినీ అడుగుతాను
సమాధానం 'నేను' అని.
ఈ ప్రపంచాన ప్రతిచోటా ఎక్కడవడితే అక్కడ
తనను తనే 'నేను' అని పిలుచుకోడం
ఒరలో కత్తిలా బిగుసుకుపోయి వుండడం చూశాన్నేను.
ఒంటరిగా లాగేది నేనే
పన్నెండుకి అర్ధరాత్రప్పుడు తెలిని వూళ్ళ హోటళ్ళలో,
నవ్వేది నేనే
రమించేది నేనే ఆ తర్వాత సిగ్గుపడేదీ నేనే.
గొంతులో గళగళతో మరణిస్తూ వడుకొన్నది నేనే
నేను మహాపాపిని నేను మహాత్మురాలిని
ప్రేమించ బడినదాన్ని మోసగించ బడినదాన్ని
నాకు సంతోషాలు లేవు నీవి కానివి
నాకు ఆవేదనలు లేవు నీకు లేనివి
నేను కూడా నన్ను నేను అని పిలుచుకుంటా.

మూలం : కమలాదాస్
అనువాదం : స్మైల్

అంతలోనే కుసుమ పరుగెత్తుకురావడంలో పరికిణీ ఆ పెట్టెకు తగిలి నగ్రున జానెడు మేర చిరిగింది కొత్త పరికిణీ.
చిరిగిపోయిన ఆ పరికిణీ చూసుకుని కుసుమ వెక్కివెక్కి ఒకటే ఏడుపు.
అందరూ ఎన్ని విధాల నచ్చ చెప్పినా కుసుమ ఏడుపు ఆపలేదు. దాని ఏడుపు చూసిన అన్న భ్రాతృమృత రెండో మనవడు శ్రీనివాసకి చిరాకు. కోపం వచ్చి,
“అసలా పెట్టెను బయట పారెయ్యాలి! నగం దరిద్రం వదులుతుంది కొంపలో! దాని నెలా బయట పారేయించాలో నాకు

కోణార్క సూర్యదేవాలయంలోని రథచక్రం

—ఫోటో : ప్రభాకర్, హైదరాబాద్

తెచ్చు!” అంటూ పచ్చడి రుబ్బుకొనే పొత్రం తెచ్చి బలంగా ఎత్తునుంచి పెట్టి మీద వడేశాడు.

పాతకాలం ట్రంకుపెట్టె....బాగా సొట్ట పడిందిగాని, చిల్లు మాత్రం పడలేదు.

అది చూసి అన్నపూర్ణమ్మ బాధ చెప్ప నలవికాకుండా పోయింది. మనవడు తన మీదనే పొత్రం విసిరేసినట్లుగా నొచ్చు కొంది పెద్దగా సొట్టపడిపోయిన పెట్టెను చూసుకొని, చంటిపిల్లవాడికేదో దెబ్బ తగిలిపోయినట్లుగా బాధపడిపోయిందావిడ. నీళ్లునిండినకళ్ళతో ఆ పెట్టెదగ్గరకూర్చుని, వదిసార్లు ఆ పెట్టెను తడిమి తడిమి చూసుకుంది. తర్వాత గుండ్రాయి ఎక్క డుందోనని ఇల్లంతా వెతికితెచ్చుకుని, ఆ పెట్టి పై మూత తెరిచి వెనక్కు పెట్టి లోపలకు తోసుకువచ్చినచోట ఆ గుండ్రాయితో కొట్టి సరిపెసుకోసాగింది.

ఆవిడ అవస్థ గమనించిన రాఘవరావు “ఏమిటమ్మా నీ బాధ స్తం : ఎందు కొచ్చిన అవస్థ చెప్పు దానితో నీకు!” దేనికది వూడిపోతున్న ఆ పెట్టెను వదలి పెట్టడానికి అంత బాధెందుకు నీకు? రోజూ పిల్లలు దెబ్బలు తగుల్చుకుని, గుడ్డలు

చింపుకొని....ఎందు కొచ్చిన గొడవలు : వాళ్ళేదయినా అంటే నీ మనసు బాధపడు తుంది. అయినా, అంత గతిలేని స్థితిలో లేముగా! ఆ పెట్టి అవతల పడెయ్యి, నిమి షంలో నీకు మరో కొత్తది తెచ్చిస్తాను!” అన్నాడు.

“వద్దు. నాయనా! యింకా నాకు కొత్త పెట్టె ఎందుకూ? దీనితో నాజీవితం వెళ్ళిపో

అత్తగారి అవమానం

భర్త ఆఫీసునుంచి వచ్చేసరికి భార్య ఏడుస్తూ కూర్చుంది. కారణ మేమిటంటే “మీ అమ్మగారు నన్నవమానం చేశారండీ.”

భర్త : ఆచవందలమైళ్ళ దూరంలో వున్న మా అమ్మ నిన్నెలా అవమానం చేసింది?

భార్య : ఆవిడ మీకు వుత్తరం వ్రాశారు. నేను చింపి చదివాను. అన్ని మామూలు సంగ తులే. చివర “తాజా కలం” అని “కోడలా! ఈ వుత్తరం అబ్బాయి కివ్వటం మర్చిపోకుసుమా” అని వ్రాశారు.

—జె. రాఘవేంద్రరావు, గుడివాడ

ఆంధ్రజ్యోతి సచిత్ర వారపత్రిక చుంది!” అంటుంది ఎప్పుడూ అన్న పూర్ణమ్మ.

అయితే, ఆవిడ ప్రవర్తన చాలా బాధ స్తంగా, మూర్ఖంగా అన్నపూర్ణమ్మి చూపే వాళ్ళకి. కాని, ఆ పెట్టెను చదివినపెట్టెలేక పోవడానికి....నుక ఎన్నో కారణాలున్నాయి ఆవిడకి.

* * *

ఆ పెట్టెకి, అన్నపూర్ణమ్మకు నలభయి సంవత్సరాల అనుభవం వుంది. ఆ పెట్టెతో అన్నపూర్ణమ్మకు ఎన్నో మమర సృష్టలు. జ్ఞాపకాలు పె న వె సు కు ని వున్నాయి.

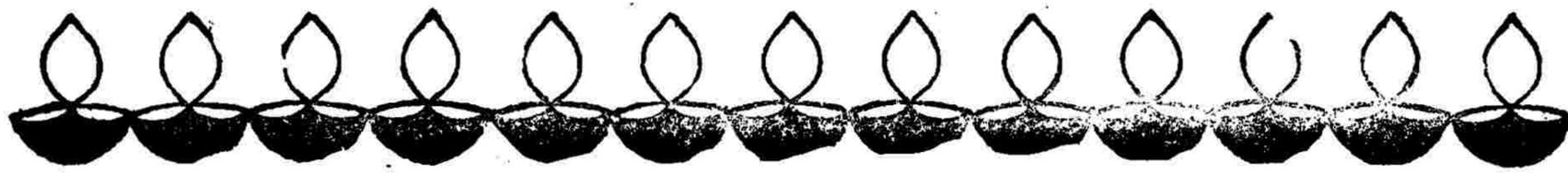
ఆ పెట్టె అన్నపూర్ణమ్మకు పెళ్ళి కాక ముందరే తండ్రి కొనిచ్చాడు.

ఆ పెట్టె కొనితెచ్చిన రోజున అన్న పూర్ణమ్మ తన సంబరపడిపోయింది అంత వరకు తనకంటూ ప్రత్యేకంగా పెట్టె లెనందున.

అందులో ముందుగా తనకెంరో ఇష దైవమయిన వేణుగోపాలని ఫోటో ఒకటి పెట్టి. ఆ తర్వాత తన బిడ్డలు అందులో నడుచుంది.

ఆ పెట్టె కొన్న రెండురోజులకే అన్న పూర్ణమ్మ వివాహం గోపాలరావుతో నిశ్చయమైంది. ఆ పెట్టె కొన్న రెండురోజులకే. కూతురుకి సంబంధం కుదిరినప్పిందని మురిసిపోయారు అన్నపూర్ణమ్మ తల్లి తండ్రులు. వారిలోపాలు అన్నపూర్ణమ్మకూ అదే అనిపించింది. అందుకే అప్పటినుంచి ఆ పెట్టెపైన అచోక వివక్షన అభిమానం పెంచుకొంది. పెళ్ళి చూపులకు ముందరే గోపాలరావు ఫోటో ఒకటి పంపారు అందరూ చూడడానికని. ఆ సంబంధం నిశ్చయం అయార ఆ ఫోటోని ఎంతో పదిలంగా ఆ పెట్టెలో దాచుకుని, వివాహ మయేవరకు రోజులు రెండుమూడు సార్లన్నా ఇంట్లో ఎవరూ గమనించకుండా ఆ ఫోటో చాలుగా దాచుకుంటూ మురిసి పుండేది. పెళ్ళి శుభలేఖలు అచ్చయినప్పిస వెంటనే ఓ శుభలేఖ తీసుకుని ఆ పెట్టెలో భద్రంగా దాచుకుంది.

ఆ తర్వాత పెళ్ళయి అత్తవారింటి కొచ్చింది. వచ్చేటప్పుడు ఆ పెట్టె వెంట తెచ్చుకుంది. పెళ్ళిలో రామిద్దరికి వేసిన

కోమలతో అదిలించినా, చాటుగా ముసి ముసిగా, మురిపెంగా నవ్వునేది అన్న పూర్ణ.

ఆడపిల్లలు “అమ్మా! బొమ్మల పెళ్ళిళ్ళు చేస్తాం : బొమ్మలకు దండలు కావాలి : నీ పెట్టెలో దండలు తీసుకుంటాం!” అంటూ పెట్టె తెరిచి ఆ దండలు వటుకుపోయారు.

అన్నపూర్ణమ్మ మనసు నిలవిల్లాడింది. ఆ దండలు తియ్యెద్దని పిల్లల్ని గట్టిగా కేకలేద్దామనుకుందిగాని, అలా చేయలేక పోయింది. పిల్లలు ఆ దండలు వటుకుపోతుంటే, గుడ్లప్పగించి చూస్తూ పూరుకుండిపోయింది. అయితే ఆ దండలంటే కళ్ళెదురుగా లేకుండా వటుకుపోయారుగానీ, దానికి సంబంధించి గుండెలో నిండిపోయిన అనుభూతిని ఎవరు వటుకుపోగలరు?

కాలక్రమేణా పిల్లలు పెద్దవాళ్ళవుతూ చదువులూ, సంధ్యలు.... పెళ్ళిళ్ళు.... అలా అన్ని బాధ్యతలు మీదపడినా అన్నపూర్ణమ్మలో ఆ మధురానుభూతులు చెక్కుచెదరలేదు. పిల్లలు అసమానూ ఎందుకో అందుకు రల్లి పెట్టి కెలికేసి ఆవిడ అపురూపంగా సంవత్సరాల తరబడి దాచుకున్న వన్నీ చెలాచెదరు చేసేవారు. ధర్మతనకు రాసిన ఉత్తరాల్లో ఒకటో అలా తప్ప మిగతా ఉత్తరాన్ని చెత్త కాగితాల్లో చేరి విరిగిపోయాయి. కట్నాదండలు, చెమ్మి దండలు ఎప్పుడో మాయమయ్యాయి. అవన్నీ పోయినా, ఆ పెట్టెలో ఇంకా ఏవో మధుర రహస్యాలు దాచుకొన్నట్టుగానే ఆ పెట్టెమీద అభిమానం తప్పలేదు... గుండెల్లో మధురానుభూతులు చెరిగి పోలేదు.

కాలం గడిచినకొద్దీ బాధ్యతలు పెరిగి

పోయాయి విల్లలం గరి పెళ్ళిళ్ళు అయ్యాయి. వృద్ధాప్యం ఎరించి వచ్చింది.

బాధ్యతలన్నీ తీర్చుకొన్న గోపాలరావు మంచంలో పడి తీసుకోకుండానే, ఓ రోజు నవ్వుతూ, నవ్వుతూనే పరలోక గతుడయ్యాడు హార్ట్ ఎటాక్ తో.

కాలంతోపాటు జీవితంలో ఎన్నో మార్పులు వచ్చినా, అన్నపూర్ణమ్మ ఆ పెట్టెను మాత్రం వదలలేదు. ఆ పెట్టె పాతబడిపోయి, పెమ్మలూడిపోతూ, ఏ రేకుకా రేకు పూడిపోయేలా వుంది.

ఆ పెట్టెను చూసినప్పడల్లా కొడుకు లిద్దరూ అంటుంటారు. “ఆ పాత పెట్టెతో గడుపుకోవల్సిన ఖర్చు నీకేమిటమ్మా! కొత్తది కొనిస్తాం! అది అవతల పడెయ్యి” అన్నారు.

“మీరామాట అడగడమే పదివేలు, నాయనా! కొత్త పెట్టెలు నా కెండుకు చెప్పండి! అందులో దాచుకునేవి మాత్రం ఏమున్నాయి. ఏదో, నా జీవితం దానితో వెళ్ళిపోతుందిలే, బాబూ! అనవసరంగా పెట్టి కొనకండి!” అంటూ అభ్యంతర పెట్టింది ఎప్పటికప్పుడు.

నిజమే! ఇప్పుడు కొత్త పెట్టె నిచ్చినా అన్నపూర్ణమ్మకు దాచుకునేందుకు ఏమున్నాయి? ఆ పాత పెట్టెలో ఎప్పుడో దాచుకున్న రహస్యాల అనుభూతులను పదిలి పెట్టలేక ఆ పెట్టెతోనే కాలక్షేపం చేస్తూంది గాని, ఒకటి రెండు మాత్రలనీసాలు, ఒక హార్టిక్స్ బాటిల్, ఎప్పుడో రాసుకున్న దేవుని వూణా పుస్తకం, రెండు తెల్లపంచెలు తప్ప.... యిప్పుడా పెట్టెలో దాచుకునే వస్తువు లేవీ లేవు. కాని, దానితో అన్నపూర్ణమ్మకు వున్న అనుబంధం.... అనుభూతులు.... వదలరానివే, మర్చిపోలే

ఆంధ్రజ్యోతి సచిత్ర వారపత్రిక

నివే! అందుకే, ఆ పెట్టె ఎంత దొక్కులా మూరిపోయినా అన్నపూర్ణమ్మ దానిని వదలలేదు.

ఒకచోట నిలవక, ఎప్పుడూ ఆటలతో పాటలతో చిందులువేసే పిల్లలు, ఆ పెట్టెలో దెబ్బలు తగిలించుకుని, బట్టలు చింపుకుని గోల చేస్తూండే కోడలు సావిత్రి కూడా ఒకటి రెండుసార్లు అంది.

“అర్తయ్యగారూ! ఆ పెట్టెమూలంగా పిల్లలూ, మీకూ రోజూ గొడవెండుకు చెప్పండి, దురుకుతనంగా వాళ్ళు నోటికి ఎలావస్తే అలా మాట్లాడతారు. మీ మనసు బాధపడుతుంది. కొత్త పెట్టె అక్కర్లేక పోతే మానెయ్యండి. నా పెట్టె ఖాళీచేసి యిస్తాను. తీసుకోండి!” అని.

అన్నపూర్ణమ్మ నవ్వి “ఎందుకే అంత పెట్టెనా... అందులో నేను పడుకున్నా ఖాళీగానే వుంటుంది యింకా....!” అనేది.

నిజమే, సావిత్రి పెట్టె చిన్న సైజు ఖోషాణంలా వుంటుంది మరి.

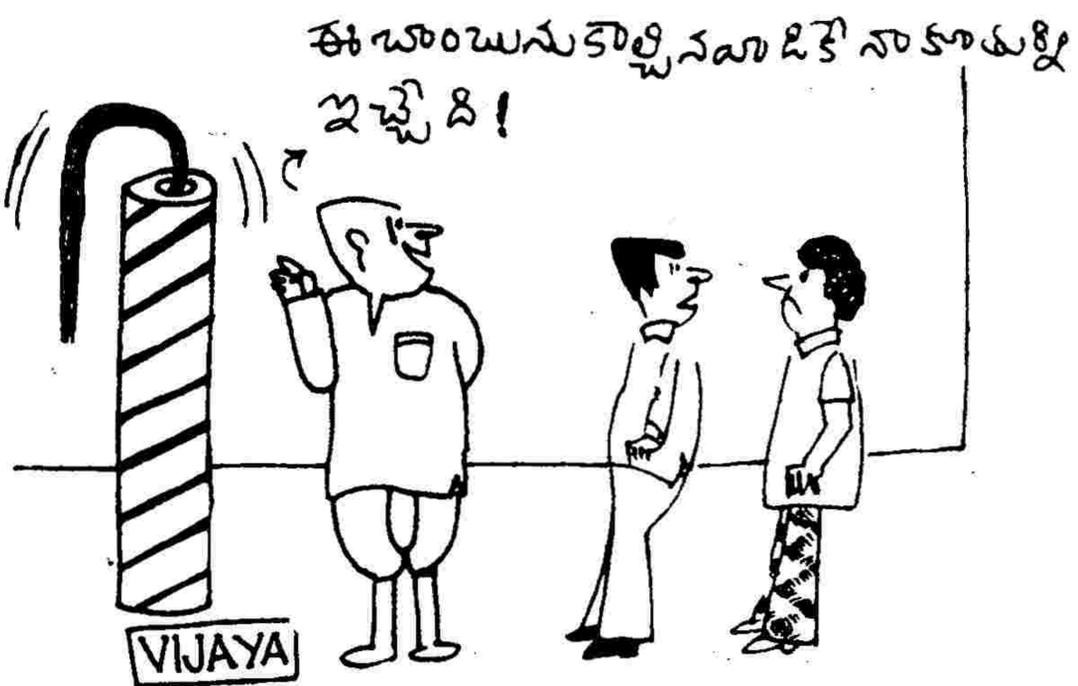
అందరూ ఆ పెట్టెగురించి తలోరకంగా మాట్లాడినా, దానిని గురించి తననికేకలు వేసినా, వానానికి రెండు మూడు సార్లు ఆ పెట్టె గురించి యింట్లో గొడవ జరుగుతున్నా ఎప్పటికప్పుడు మనవలు ఆ పెట్టెని బయట పారెయ్యడానికి సిద్ధపడుతున్నా అన్నపూర్ణమ్మ చలించలేదు.... ఆ పెట్టెని పదిలి పెట్టనూలేదు.

అన్నపూర్ణమ్మ రెండు రోజులనుంచి అన్నం, నీళ్ళు సరిగా తీసుకోవడం మానేసింది.

ఈ రెండు రోజులుగా ఏదో తన సర్వస్వం పోగొట్టుకున్నట్టు దిగులుగా, బాధగా వుండోంది. సాధ్యమైనంత వరకు మంచం లోంచి లేవట మేలేదు. అవసరమైతే తప్ప వేళకు స్నానానికని, ఖోజనానికని కోడలు పిలిపే, తప్పనిసరిగా లేచి ఎలాగో స్నానం కానిచ్చి, ఖోజనందగ్గర కూర్చునేచి. కాని, వటుకుని రెండు ముద్దులుకూడా తినకుండా తీవ్రపోయేది విస్తరి దగ్గరనుంచి. రెండు రోజులు అలా గడచినా, మూడోరోజు సుంచి అసలు మంచం లోంచి ఆమాత్రం కూడా లేవడం మానేసింది. దిగులు తో కృంగిపోతున్న దానిలా రోజంతా అలా మంచంలో ముడుచుకుని పడుకునుండేది.

మొదటి రోజు గమనించకపోయినా, రెండోరోజు ఆవిడ వాలకం గమనించింది కోడలు.

ఎంత వృద్ధాప్యం వచ్చినా, తన వసులు తాను మెల్లగా చేసుకునే అత్తగారు, హఠాత్తుగా అలా దిగాలుపడిపోయి మంచం

అత్తురక్షణ - పీఠరు

ఒక అంకకత్తె అయిన యువతి - షాపుకు వెళ్ళి "నాకు మంచి తుపాకీ కావాలి" అని అడిగింది.

షాపువాడు "అత్తు సంరక్షణంకోసం అనుకుంటాను" అన్నాడు. నవ్వుతూ ఆమె "ఎంత మాత్రంకాదు. నన్ను కాపాడేవని, మా ప్లీడరు చూసుకుంటాడు" అంది.

—జె. రాఘవేంద్రరావు, గుడివాడ

పట్టణం ఆశ్చర్యమనిపించింది సావిత్రికి. రల్లి అలా మంచంలానే పడుకోవడం చూసి, ఒంట్లో బాగుండలేదేమోనని వాకబు చేశాడు రాఘవరావు.

"నా ఒంట్లో బాగానే వుంది నాయనా!" అని అన్నపూర్ణమ్మ చెప్పిందేగాని, ఆవిడ పరిస్థితి చూసి నమ్మబుద్ధి కాక డాకర్ని పిలుచుకు వచ్చి చూపించాడు.

ఆవిడని పెన్స్ చేసిన డాక్టరుకి, ఆవిడ జబ్బేమిటో అర్థంకాలేదు. జ్వరం లేదు.... మరే వ్యాధి వున్నట్లుగా లేదు. చివరికి, "ఆవిడకి ఎటువంటిజబ్బులేదు. వృద్ధాప్యం వల్ల నీరసంగా వున్నారు!" అని చెప్పాడు.

అలా మరో రెండురోజులు గడిచాయి. పూర్తిగా ఆహార పానీయాలు మానేసింది అన్నపూర్ణమ్మ. మగతగా కళ్ళు మూసుకుని పడుకుంటూంది. చూటలు కూడా ఎక్కువ మాట్లాడంలేదు.

ఆరోజు కూడా అలానే గడిచిపోయింది. ఏడో రోజు ఉదయమే అన్నపూర్ణమ్మ, తనువు చాలించింది, ఎవరూ వూహించని విధంగా.

అనుకోకుండా వారంరోజులు మాత్రం మంచం పట్టి చనిపోయిన అన్నపూర్ణమ్మ. చావు యింట్లో అందరికీ ఆశ్చర్యమూ. అంతకు మించి బాధను కలిగించింది. ఈ వారం రోజులుగా ఏదో దిగులుతో వుండి, అంత హఠాత్ మరణానికి కారణమేమైవుంటుందాని యింట్లో అందరికీ సందేహం కలిగింది.

అసలేమయిందంటే, సుధాకర్ పాదానికి పెట్టెవల్ల గాయం అయింది, రెండు రోజులు బాగానే వుంది. మూడోరోజు నుంచి ఆ గాయానికి చీముపట్టి వివరీతంగా బాధపడసాగాడు. డాక్టర్ కి చూపిస్తే తుప్పు పట్టిన యినువరేకు గీసుకు పోవడంవల్ల సెప్టిక్ అయిందన్నాడు. డ్రీప్ చెయ్యి సాగాడు.

కాని బాధ ఓర్చుకోలేక ఆ బాధఅంతా కోపం క్రింద చూరింది సుధాకర్ కి. శ్రీనివాస్, సుధాకర్ అన్నదమ్ములిద్దరూ కూడ

బలుక్కుని, ఓ రోజు మధ్యాహ్నం అన్నపూర్ణమ్మ నిద్రపోతున్న సమయంలో ఆవిడ పెట్టిని తీసి అందులో ఉన్నవాన్నీ తీసి ఓ చోట పెట్టి, పెరట్లోకి తీసుకువెళ్ళి కసికొద్దీ రోకలిపెట్టి ఆ పెట్టిని కొట్టి, మరింత డొక్కులా తయారుచేసి, యింటి వెనకాలపున్న బురదగుంటలోకి విసిరారు.

అలా చేశామని సంతోషించారేగాని, దానివల్ల వచ్చే పరిణామం ఆ చిన్నవాళ్ళు గ్రహించలేకపోయారు. పెట్టి పారవేళాక శ్రీనివాస్ పరుగునవచ్చి నిద్రపోతున్న అన్నపూర్ణమ్మను లేపి మరీ "బామ్మా! నీ పెట్టి ఎక్కడుంది? చెప్పుకో!" అంటూ ఉడికించాడు.

వాడి మాటలకు సమాధానం చెప్పకుండా అన్నపూర్ణమ్మ తన పెట్టెకోసం వెతుక్కుంది. కన్పించలేదు. అందులో తన నస్తువులు నేల మీద ఓ పక్కగా కన్పించాయి.

"ఏం చేశావురా పెట్టిని?" ఆదుర్దాగా ప్రశ్నించింది మనవడిని

"బామ్మా! నీ పెట్టి ఎక్కడుంది? యింటి వెనకాల బురద గుంటలో వుంది. చూసుకో, బలే! బలే" అంటూ కుసుమ చప్పట్లు చరుస్తూ మహా సంబరంగా చెప్పింది.

అది విన్న అన్నపూర్ణమ్మ ఒక్కక్షణం నిర్ఘాంతపోయినట్లుగా అయిపోయింది. మరుక్షణం ఆరాటంగా పెరట్లోకి వెళ్ళి చూసింది. నిజమే.... పెట్టె.... తనపెట్టె.... ఆ బురదగుంటలో సగంపైగా చూరుకు పోయి, కొంచెం భాగంమాత్రం వైకి కన్పిస్తుంది.

హతాశురాలయింది అన్నపూర్ణమ్మ. తన జీవితంలో ఎన్నోమధుర భావాలను, మధురరహస్యాలను దాచిపెట్టిన ఆ పెట్టెను చూడగానే అన్నపూర్ణమ్మ గుంటకళ్ళలో నీళ్ళు నిండాయి. హృదయం నిండా ఏడో వివరించనలవికాని బాధ నిండిపోయింది.

ఆ సంఘటన జరిగాకనే అన్నపూర్ణమ్మ ఏడో పోగొట్టుకున్నట్లుయింది. మనసులో మెలిపెడుతున్న బాధను వైకి చెప్పుకోలేక మనసులో దాచుకోలేక దిగులుతో మంచాన పడిపోయింది.

అందరూ 'ఎందుకో' అనుకున్నారుగాని ఈ సంగతి గ్రహించలేదు.

అన్నపూర్ణమ్మ చనిపోయిన తర్వాత యింట్లో చిన్న పెట్టె అందరికీ మనసులో ఒకటే సంశయం మెదిలింది.

'ఆవిడ డొక్కుపెట్టిని దాచుకున్నట్లు వల్లనే, దిగులుతో మంచంపట్టి చనిపోయిందా? అని.

Ready for Sale !!

X Class S. S. C.

**1979 Public Examination
NEW MODEL
TEST PAPERS
(WITH ANSWERS)**

Prepared as per the latest Model Paper issued by the Govt. of Andhra Pradesh for 1979 Public Examination.

- Telugu - Paper I
- Telugu - Paper II
- English - Paper I
- English - Paper II
- Hindi Model Paper
- Social Studies - Paper I
- Social Studies - Paper II
- General Science (Physical)
- General Science (Natural)
- General Mathematics - Paper I
- General Mathematics - Paper II
- Composite Mathematics - Paper I
- Composite Mathematics - Paper II

For copies apply to :

**LALITHA & Co.,
ELURU**

Phone : 457

**PUBLISHERS,
BOOK-SELLERS &
STATIONERS**

Branches :

- Madhulatha Buildings,
ELURU-2 (Phone : 954)
- Main Road, TENALI
- Arundalpet, 4th Line,
GUNTUR-2
(Phone : 23386)
- Azam Road, NIZAMABAD
(Phone : 1019)
- R. T. C. Cross Roads,
HYDERABAD-20
(Phone : 63164)